

fogats: »Noch 1 vedh vägen emellan Söderby och Wester Haninge körka på sanmoon». Av dessa fyra runstenar, som Arvidi sålunda har känt till, motsvarar den första tydligen Sö 263, den tredje Sö 261 och den fjärde Sö 269. Vad som åsyftas med »dhen andre i Hvalsta gården» är icke fullt klart (möjligen Sö 273).

Stenen Sö 261 står nu rest på västra sidan om vägen mellan de båda gårdarna i S. Betby, skild från vägen genom en åker. Inskriftssidan är vänd mot NÖ, sålunda mot vägen. Ett stycke ovanför stenen finnas rester av gravkullar.

Höjd 2,38 m., bredd (nedtill) 0,70 m. Stenen är sålunda hög och smal som en bautasten; ytan är icke fullt plan utan, särskilt nedtill, svagt buktig. Ristningen är grund och otydlig, delvis mycket ojäm. Den ger i allt intryck av att vara utförd av en person, som var ovan och ej behärskade yrkets teknik.

Inskriften består av en blandning av runor och runliknande tecken. Den ger icke någon språklig mening och har säkerligen endast haft ett dekorativt syfte. Anmärkningsvärt är det ymniga bruket av prickar mellan tecknen; såsom ett slags skiljetecken förekommer här, liksom på den likartade Sö 230, figuren ·×·.

262. Blista, Österhaninge sn, Sotholms hd.

Pl. 127. Pl. 1: B 664.

Litteratur: B 664, L 823. G. Upmark, Sotholms härad 1, s. 36 f.; Bidrag till Södermanlands äldre kulturhistoria 1 (1877), s. 7; S. Boije, Anteckningar (ATA); Anteckningar av okänd (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 664); Upmark a. a.; Brate (ATA).

Runstenen stod i äldre tid (enligt Peringskiöld och *Bautil*) vid »Blistads by». Upmark lämnar följande närmare upplysningar: »Denna sten . . . låg förr sönderslagen, till en del betäckt af gräs och jord, uti ett gärde V om Blista på gränsen mellan Ö. och W. Haninge, men flyttades vintern 1863—64 af jordegaren Hr Saxenberg till sin nuvarande plats». Boije har fått denna uppgift »bestyrkt af flera personer. Den har legat i Blistads gärde, nära gränsen till Alfvesta gärde, i en backsluttnings». I ATA finnes en karts-kiss, av okänd person, utvisande stenens ursprungliga plats, rakt V om Blista by, invid sockengränsen. »Enligt uppgift vid gården», säges det, »har den förr haft sin plats på ett skifte, som ännu bär namnet Runsten, midt emellan Alfvesta (Almsta) och Blista, NO från Alfvesta, alldeles invid gränsen mellan Öster- och Västerhaninge».

Stenen låg ännu 1884 i parken vid Årsta SV om gården, nära vägs-kälet, sönderslagen i tre delar. Den blev under sommaren 1885 hopsatt och rest vid själva infarten SV om gården, med den ristade ytan vänd åt SSV, mot vägen till Stymninge.

Fast, kornig gråsten. Höjd 2,63 m., bredd nedtill 1,05 m., över korsmitten 1,46 m. Fotstycket lär stå 4 fot djupt i jorden. Upptill på h. sidan är ett större stycke av nära kvadratisk form borta. Det saknas redan på Helgonius' teckning och har i senare tid förgäves sökts på stenens gamla plats vid Blista. Ristningen är synnerligen tydlig och väl bibehållen.

Inskrift:

× **suain** × **lit** × **resa** × **stin** . . . **fapur** × **sin** × **kupan** × **auk** × **iftir** × **kupfar** .

5 10 15 20 25 30 35 40

Svæinn let ræisa stein . . . faður sinn goðan ok æftir Guðvar.

»Sven lät resa stenen . . . sin gode fader och efter Gudvar.»

Till läsningen: Huruvida 10 **e** är stunget, är mycket ovisst. Mitt på hst utgår ett litet streck vinkelrätt åt h., som synes vara ristat. Ostungna äro 7, 15, 23, 33 **i**, 25, 38 **k**. Av 27 **p** finnes endast bst kvar, även den svagt skönjbar. — B 664, Upmark, Boije, Brate: **risa**.

På det förlorade stycket har säkerligen funnits orden **pina** × **at** »denna efter» jämte ett mansnamn. Det sista namnet i inskriften, **kupfar**, är möjligen ett mansnamn *Guðvar*, *Guðvarðr* (isl. *Guðvarðr* Lind, fsv. *Gudhvar*, *Guduarus* Lundgren-Brate), men kanske snarare ett kvinnonamn *Guðvar*, motsvarande det från fornnorska diplom kända *Guðvgr*. Sven torde sålunda ha rest stenen över sin fader och sin moder. Stenens defekt har berövat oss kännedom om faderns namn, och utrymmets begränsning inom slingan har vållat, att ristaren ej angivit släktförhållandet mellan *Guðvar* och Sven.

263. Broby, Österhaninge sn, Sotholms hd.

Pl. 1: B 666.

Litteratur: B 666, L 821. Ransakningarna 1667—84; G. Upmark, Sotholms härad 1, s. 38.

Avbildning: P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 666).

Runstenen fanns enligt kyrkoherden Andreas Arvidi 1668 »uthi Broby» (se ovan Sö 261) och avtecknades här av Petrus Helgonius. I en förteckning över fornlämningar inom Österhaninge, skriven omkring 1799 och tillhörande kyrkans arkiv, omtalas runstenen vid Broby, liksom stenarna vid Betby (Sö 261) och Valsta (Sö 273), men »inscriptionerna äro på dem genom tiden så förmörkade, att de numera ej kunna läsas». Sedermera har stenen vid Broby emellertid spårlöst förkommit. Dybeck, Upmark, Boije ha endast antecknat, att de förgäves eftersökt den.

Inskrift (enligt B 666):

kulauk + auk koplauk · raistu · stæin · at · auit · faþur s - n +
 5 10 15 20 25 30 35 40

Gunnlaug ok Guðlaug raistu stæin at Öyvind, faður sinn.

»Gunnlög och Gudlög reste stenen efter Öjvind, sin fader.»

Stenen är rest av två döttrar till minne av deras fader. De ha burit snarlika namn, båda med efterledet *-laug*.¹ **koplauk** kan knappast vara annat än *Guðlaug*, då *Gōð-* icke förekommer som förled i personnamn. Kvinnonamnet *Guðlaug* är känt från många runinskrifter: Sö 206, 208, Öl 56, Ög 239, L 998 L. Kyringe, Björksta (Västm.) och följande i Uppland: L 643 Täby och L 657 Fittja, Täby sn, L 639 och L 640 Ö. Ryd, L 457 Kusta, Vallentuna sn, Runa (fol.) 1, s. 78 Fresta, L 429 Vilunda, Hammarby sn, L 495 Lundby, Markim sn, L 536 Vikeby, Norrsunda sn, L 541 Husby, Norrsunda sn, L 668 Gidsmarken, Husby-Sjutolfts sn. Det andra namnet, **kulauk**, torde i så fall återge ett *Gunnlaug*, kanske ej säkert styrkt från inskrifterna, men väl känt från den västnordiska litteraturen. — *Öyvindr* är ett vanligt mansnamn under vikingatiden; jfr Sö 50, 118, 131, 149, 269(?), 293. Om de olika formerna av namnet se senast R. Kinander i *Smålands runinskrifter*, s. 93 (med cit. litt.).

Broby-stenen erinrar i sin ornamentik om Sö 265 och 266, men är enklare både i fråga om korset och ormhuvudet.

¹ Jfr *Guðlaug* och *Holmlaug*, mor och dotter, å Sö 206, 208.